

PÁ 20. září – PODNĚTY K ZAMYŠLENÍ

Přečtěte si 77. kapitolu „Rozsudek“ (DA 723–740; TV 462–475), 78. kapitolu „Ukřižování“ (DA 741–757; TV 476–486) a 79. kapitolu „Význam Ježíšovy oběti“ (DA 758–763; TV 487–491) z knihy Touha věků.

„Pilát se snažil Ježíše osvobodit. Poznal však, že chce-li si udržet své postavení, nemůže Krista zachránit. Než by se připravil o světskou moc, raději obětoval nevinný život. Podobně i dnes mnozí lidé obětují zásluhy, jen aby o nic nepřišli a nemuseli trpět. Svědomí a povinnost vedou jedním směrem, a sobecké zájmy druhým. Proud se žene špatnou cestou a každého, kdo se spojuje se zlem, strhává do husté tmy hříchu.“ (DA 738; TV 474)

„Kristus jako náš zástupce a naše útočiště nesl nepravosti nás všech. Byl považován za přestupníka, aby nás mohl vykoupit a zachránit před odsouzením podle zákona. Dolehla na něho tíha viny všech Adamových potomků. Boží hněv namířený proti hříchu, hrozivý projev Otcovy nelibosti nad přestupováním zákona, Syna děsil. Kristus celý svůj život zvěstoval padlému lidstvu radostnou zvěst o Otcově milosrdenství a odpouštějící lásce. Hlásal spasení i těm největším hříšníkům. Nyní pod strašlivou tíhou hříchu najednou neviděl Otcovu smířlivou tvář. Úzkost, která svírala Spasitelovo srdce, když se od něho ve chvíli smrtelného zápasu odvrátila Boží tvář, si člověk ani nedokáže představit. Působila mu takové utrpení, že tělesnou bolest téměř nevnímal.“ (DA 753; TV 483.484)

Otázky k rozhovoru

1. Teologie, která zdůrazňuje, že Ježíš zemřel za nás a místo nás, je důležitá nejen pro Písmo (viz například Izajáš 53), ale významnou úlohu má i v díle Ellen G. Whiteové. Proč je falešné jakékoli učení, které nějakým způsobem bagatelizuje ústřední roli Kristovy zástupné smrti, kdy nese trest za naše hříchy?
2. Kdo nebo co dnes představuje „Barabáše“, kterého si většina žádá místo Ježíše?
3. Co se můžeme naučit z příběhu Josefa z Arimatie o neposuzování druhých na základě vnějších znaků?
4. Přečtěte si text Da 9,24–27. Proč je tento text důležitý? Jak byste ho vysvětlili někomu, kdo by chtěl pochopit jeho smysl?

Da 9:24 „²⁴Sedmdesát týdnů let je stanoveno tvému lidu a tvému svatému městu, než bude skončováno s nevěrností, než budou zapečetěny hříchy, než dojde k zproštění viny, k uvedení věčné spravedlnosti, k zapečetění vidění a proroctví, k pomazání svatyně svatých. ²⁵Věz a pochop! Od vyjití slova o navrácení a vybudování Jeruzaléma až k pomazanému vévodovi uplyne sedm týdnů. Za šedesát dva týdny bude opět vybudováno prostranství a příkop. Ale budou to svízelné doby. ²⁶Po uplynutí šedesáti dvou týdnů bude pomazaný zahrazen a nebude již . Město a svatyně uvrhne do zkázy lid vévody, který přijde. Sám skončí v povodni, ale až do konce bude válka. Je rozhodnuto o pustošení. ²⁷Vnutí svou smlouvu mnohým v jednom týdnu a v polovině toho týdne zastaví obětní hod i obětí přídavnou. Hle, pustošitel na křídlech ohyzdné modly, než se naplní čas a na pustošitele bude vylito rozhodnutí.““

19:05

✦ **Texty na tento týden – Mk 15; L 13:1; Ž 22:19; J 20:24–29; J 1:1–3; Da 9:24–27**

✦ **Základní verš**

„*O třetí hodinu zvolal Ježíš mocným hlasem: ‚Eloi, Eloi, lema sabachtani?‘, což přeloženo znamená: ‚Bože můj, Bože můj, proč jsi mě opustil?‘*“ (Mk 15:34)

Marek 15 je zásadním textem příběhu Kristova utrpení. Popisuje soudní proces s Ježíšem, jeho odsouzení, posměch vojáků, ukřižování a nakonec i jeho smrt a pohřeb. Události v této kapitole jsou podány strohým až chladným tónem. Marek zbytečně nekomentuje, nechává, aby jednotlivé příběhy a osoby mluvily za sebe.

V této kapitole hraje důležitou roli ironie. Abychom správně pochopili tento rozměr textu, považujeme za užitečné vymezit, co pod ironií v tomto kontextu rozumíme.

Ironie často obsahuje tři složky: (1) má dvě úrovně významu, (2) nachází se v ní vzájemný konflikt nebo kontrast těchto dvou významů a (3) někdo tento konflikt nebo rozpor nevidí, nerozumí, co se děje, a neví, že on sám bude nést následky toho, co se stalo.

Tento týden budeme tedy studovat kapitolu, ve které se nachází velký počet bolestných skutečností zčásti vyznívajících jako ironie. Mezi tyto „ironické“ prvky můžeme zařadit Pilátovu otázku „Ty jsi král Židů?“, posmívající se vojáky, nápis na kříži, posměšná slova náboženských vůdců a farizeů „jiné zachránil a sám sebe zachránit nemůže“ a také nečekané objevení se Josefa z Arimatie. Všechny tyto bolestné ironie odhalují důležité pravdy o Ježíšově smrti a o jejím významu.

✦ **Osnova lekce:**

Patnáctá kapitola Markova evangelia nám představí nejtragičtější momenty Ježíšova pozemského života – jeho odsouzení, ponížení, popravu a pohřeb. To vše ovšem evangelista popisuje s nadějí, že tím příběh stále nekončí...

– Mk 15:1–15 - Ježíš před Pilátem (neděle)

– Mk 15:16–20 - Výměch a ponížení Ježíše (pondělí)

– Mk 15:21–38 - Ukřižování (úterý)

– Mk 15:33–41 - Ježíšova smrt (středa)

– Mk 15:42–47 - Uložení do hrobu (čtvrtek)

NE 15. září – „TY JSI KRÁL ŽIDŮ?“

Mk 15:1-5 „¹A hned zrána se poradili velekněží, starší a zákoníci, celá rada; spoutali Ježíše, odvedli jej a vydali Pilátovi. ²Pilát se ho otázal: „Ty jsi král Židů?“ On mu odpověděl: „Ty sám to říkáš.“ ³Velekněží na něj mnoho žalovali. ⁴Tu se ho Pilát znovu otázal: „Nic neodpovídáš? Pohled, co všechno na tebe žalují!“ ⁵Ježíš však už nic neodpověděl, takže se Pilát divil.“

Mk 15:6-15 „⁶O svátcích jim propouštěl jednoho vězně, o kterého žádali. ⁷Ve vězení byl mezi vzbouřenci, kteří se při vzpouře dopustili vraždy, muž jménem Barabáš. ⁸Zástup přišel Piláta požádat o to, v čem jim obvykle vyhověl. ⁹Pilát jim nato řekl: „Chcete, abych vám propustil židovského krále?“ ¹⁰Věděl totiž, že mu ho velekněží vydali ze zášti. ¹¹Velekněží však podnítli zástup, ať jim raději propustí Barabáše. ¹²Pilát se jich znovu zeptal: „Co tedy mám učinit s tím, kterému říkáte židovský král?“ ¹³Tu se znovu dali do křiku: „Ukřižuj ho!“ ¹⁴Pilát jim řekl: „A čeho se vlastně dopustil?“ Oni však ještě víc křičeli: „Ukřižuj ho!“ ¹⁵Tu Pilát, aby vyhověl zástupu, propustil jim Barabáše; Ježíše dal zbičovat a vydal ho, aby byl ukřižován.“

L 13:1 „Právě tehdy k němu přišli někteří ze zprávou o Galilejcích, jejichž krev smísil Pilát s krví jejich obětí.“

J 18:33-38 „³³Pilát vešel opět do svého paláce, zavolal Ježíše a řekl mu: „Ty jsi král židovský?“ ³⁴Ježíš odpověděl: „Říkáš to sám od sebe, nebo ti to o mně řekli jiní?“ ³⁵Pilát odpověděl: „Jsem snad žid? Tvůj národ a velekněží mi tě vydali. Čím ses provinil?“ ³⁶Ježíš řekl: „Moje království není z tohoto světa. Kdyby mé království bylo z tohoto světa, moji služebníci by bojovali, abych nebyl vydán Židům; mé království však není odtud.“

³⁷Pilát mu řekl: „Jsi tedy přece král?“ Ježíš odpověděl: „Ty sám říkáš, že jsem král. Já jsem se proto narodil a proto jsem přišel na svět, abych vydal svědectví pravdě. Každý, kdo je z pravdy, slyší můj hlas.“ ³⁸Pilát mu řekl: „Co je pravda?“ Po těch slovech vyšel opět k Židům a řekl jim: „Já na něm žádnou vinu nenalézám.“

PO 16. září – „BUĎ ZDRÁV, ŽIDOVSKÝ KRÁLI!“

Mk 15:15-20 „¹⁵Tu Pilát, aby vyhověl zástupu, propustil jim Barabáše; Ježíše dal zbičovat a vydal ho, aby byl ukřižován. ¹⁶Vojáci ho odvedli do místodržitelského dvora a svolali celou setninu. ¹⁷Navlékli mu purpurový plášť, upletli trnovou korunu, vsadili mu ji na hlavu ¹⁸a začali ho zdravit: „Bud' zdrav, židovský králi!“ ¹⁹Bili ho po hlavě holí, plivali na něj, klekali na kolena a padali před ním na zem. ²⁰Když se mu dost naposmívali, svlékli mu purpurový plášť a oblékli ho zase do jeho šatů. Pak ho vedli ven, aby ho ukřižovali.“

Mk 15:16 ČSP „Vojáci ho odvedli do dvora, to jest do pretoria, a svolali celý oddíl.“

ÚT 17. září – UKŘIŽOVÁNÍ

Mk 15:25-32 „²⁵Bylo devět hodin, když ho ukřižovali. ²⁶Jeho provinění oznamoval nápis: „Král Židů.“ ²⁷S ním ukřižovali dva povstalce, jednoho po jeho pravici a druhého po levici. ²⁸Tak se naplnilo Písmo: „Byl započten mezi zločince.“ ²⁹Kolemjdoucí ho uráželi: potrášali hlavou a říkali: „Ty, který chceš zbořit chrám a ve třech dnech jej postavit, ³⁰zachraň sám sebe a sestup z kříže!“ ³¹Podobně se mu mezi sebou posmívali velebníci spolu se zákoníky. Říkali: „Jině zachránil, sám sebe zachránit nemůže. ³²At' nyní sestoupí z kříže, ten Mesiáš, král izraelský, abychom to viděli a uvěřili!“ Tupili ho i ti, kteří byli ukřižováni spolu s ním.“

Mk 15:21-24.33-38 „²¹Cestou přinutili nějakého Šimona z Kyrény, otce Alexandrova a Rufova, který šel z venkova, aby mu nesl kříž. ²²A přivedli ho na místo zvané Golgota, což v překladu znamená „Lebka“. ²³Dávali mu víno okořeněné myrhou; on je však nepřijal. ²⁴Ukřižovali ho a rozdělili si jeho šaty; losovali o ně, co si kdo vezme.

³³Když bylo poledne, nastala tma po celé zemi až do tří hodin. ³⁴O třetí hodině zvolal Ježíš mocným hlasem: „Eloi, Eloi, lema sabachtani?“, což přeloženo znamená: „Bože můj, Bože můj, proč jsi mě opustil?“ ³⁵Když to uslyšeli, říkali někteří z těch, kdo stáli okolo: „Hle, volá Eliáš.“ ³⁶Kdosi pak odběhl, namočil houbu v octě, nabodl ji na prut a dával mu pít se slovy: „Počkejte, uvidíme, přijde-li ho Eliáš sejmout.“ ³⁷Ale Ježíš vydal mocný hlas a skončil. ³⁸Tu se chrámová opona roztrhla vpůli odshora až dolů.“

Ž 22:19 „Děli se o mé roucho, losují o můj oděv.“

J 20:24-29 „²⁴Tomáš, jinak Didymos, jeden z dvanácti učedníků, nebyl s nimi, když Ježíš přišel. ²⁵Ostatní učedníci mu řekli: „Viděli jsme Pána.“ Odpověděl jim: „Dokud nevidím na jeho rukou stopy po hřebecích a dokud nevložitím do nich svůj prst a svou ruku do rány v jeho boku, neuvěřím.“ ²⁶Osmého dne potom byli učedníci opět uvnitř a Tomáš s nimi. Ač byly dveře zavřeny, Ježíš přišel, postavil se doprostřed a řekl: „Pokoj vám.“ ²⁷Potom řekl Tomášovi: „Polož svůj prst sem, pohleď na mé ruce a vlož svou ruku do rány v mém boku. Nepochybuji a věř!“ ²⁸Tomáš mu odpověděl: „Můj Pán a můj Bůh.“ ²⁹Ježíš mu řekl: „Že jsi mě viděl, věříš. Blahoslavení, kteří neviděli, a uvěřili.““

J 1:1-3 „¹Na počátku bylo Slovo, to Slovo bylo u Boha, to Slovo bylo Bůh. ²To bylo na počátku u Boha. ³Všechno povstalo skrze ně a bez něho nepovstalo nic, co jest.“

ST 18. září – OPUŠTĚN BOHEM

Mk 15:33-37 „³³Když bylo poledne, nastala tma po celé zemi až do tří hodin. ³⁴O třetí hodině zvolal Ježíš mocným hlasem: „Eloi, Eloi, lema sabachtani?“, což přeloženo znamená: „Bože můj, Bože můj, proč jsi mě opustil?“ ³⁵Když to uslyšeli, říkali někteří z těch, kdo stáli okolo: „Hle, volá Eliáš.“ ³⁶Kdosi pak odběhl, namočil houbu v octě, nabodl ji na prut a dával mu pít se slovy: „Počkejte, uvidíme, přijde-li ho Eliáš sejmout.“ ³⁷Ale Ježíš vydal mocný hlas a skončil.“

Mk 15:38-41 „³⁸Tu se chrámová opona roztrhla vpůli odshora až dolů. ³⁹A když uviděl setník, který stál před ním, že takto skončil, řekl: „Ten člověk byl opravdu Syn Boží.“ ⁴⁰Zpovzdálil se dávaly také ženy, mezi nimi i Marie z Magdaly, Marie, matka Jakuba mladšího a Josefa, a Salome, ⁴¹kteře ho provázely a staraly se o něj, když byl v Galileji, a mnohé jiné, které se spolu s ním vydaly do Jeruzaléma.“

Ž 22:2 „Bože můj, Bože můj, proč jsi mě opustil? Daleko spása má, ač o pomoc volám.“

Mk 15:24.29.30 „²⁴Ukřižovali ho a rozdělili si jeho šaty; losovali o ně, co si kdo vezme.

²⁹Kolemjdoucí ho uráželi: potrášali hlavou a říkali: „Ty, který chceš zbořit chrám a ve třech dnech jej postavit, ³⁰zachraň sám sebe a sestup z kříže!“

Mk 1:9-11 „⁹V těch dnech přišel Ježíš z Nazareta v Galileji a byl v Jordánu od Jana pokřtěn. ¹⁰Vtom, jak vystupoval z vody, uviděl nebesa rozevřená a Ducha, který jako holubice sestupuje na něj. ¹¹A z nebe se ozval hlas: „Ty jsi můj milovaný Syn, tebe jsem si vyvolil.““

Da 9:24-27 „²⁴Setmdesát týdnů let je stanoveno tvému lidu a tvému svatému městu, než bude skončováno s nevěrností, než budou zapečetěny hříchy, než dojde k zproštění viny, k uvedení věčné spravedlnosti, k zapečetění vidění a proroctví, k pomazání svatyně svatých. ²⁵Věz a pochop! Od vyjití slova o navrácení a vybudování Jeruzaléma až k pomazanému vévodovi uplyne sedm týdnů. Za šedesát dva týdny bude opět vybudováno prostranství a příkop. Ale budou to svízelné doby. ²⁶Po uplynutí šedesáti dvou týdnů bude pomazaný zahrazen a nebude již. Město a svatyně uvrhne do zkázy lid vévody, který přijde. Sám skončí v povodni, ale až do konce bude válka. Je rozhodnuto o pustošení. ²⁷Vnutř svou smlouvu mnohým v jednom týdnu a v polovině toho týdne zastaví obětní hod i obětí přídavnou. Hle, pustošitel na křídlech ohryzně modly, než se naplní čas a na pustošitele bude vylito rozhodnutí.“

Mk 10:45 „Vždyť ani Syn člověka nepřišel, aby si dal sloužit, ale aby sloužil a dal svůj život jako výkupné za mnohé.“

Křest (Mk 1,9–11)	Kříž (Mk 15,34–39)
Jan křtí Ježíše	Ježíšův křest (porovnej s Mk 10,38)
Jan (symbol Eliáš; viz Mk 9,11–13)	Volání Eliáš
„Roztrhávající“ se nebesa (ČSP)	Roztržená chrámová opona
Sestoupení Ducha (pneuma)	Ježíš vydechne (ekpneó)
Boží hlas „Milovaný Syn“	Setníkova slova „Boží Syn“

ČT 19. září – POHŘEB

Mk 15:42-47 „⁴²A když už nastal večer – byl totiž den přípravy, předvečer soboty – ⁴³přišel Josef z Arimatie, vážený člen rady, který také očekával království Boží, dodal si odvahu, vešel k Pilátovi a požádal o Ježíšovo tělo. ⁴⁴Pilát se podivil, že Ježíš už zemřel; zavolal si setníka a zeptal se ho, je-li už dlouho mrtev. ⁴⁵A když mu to setník potvrdil, daroval mrtvé tělo Josefovi. ⁴⁶Ten koupil plátno, sňal Ježíše z kříže, zavinul ho do plátna a položil do hrobu, který byl vytesán ve skále, a ke vchodu do hrobu přivalil kámen. ⁴⁷Marie z Magdaly a Marie, matka Josefova, se dívaly, kam byl uložen.“

Mk 16:1-5 „¹Když uplynula sobota, Marie z Magdaly, Marie, matka Jakubova, a Salome nakoupily vonné masti, aby ho šly pomazat. ²Brzy ráno prvního dne po sobotě, sotva vyšlo slunce, šly k hrobu. ³Říkaly si mezi sebou: „Kdo nám odvalí kámen od vchodu do hrobu?“ ⁴Ale když vzhledly, viděly, že kámen je odvalen; a byl velmi veliký. ⁵Vstoupily do hrobu a uviděly mládence, který seděl po pravé straně a měl na sobě bílé roucho; i zděsily se.“

Mk 16:6-20 „⁶Řekl jim: „Neděste se! Hledáte Ježíše, toho Nazaretského, který byl ukřižován. Byl vzkříšen, není zde. Hle, místo, kam ho položili. ⁷Ale jděte, řekněte jeho učedníkům, zvláště Petrovi: „Jde před vámi do Galileje; tam ho spatříte, jak vám řekl.““ ⁸Ženy vyšly a utíkaly od hrobu, protože na ně padla hrůza a úžas. A nikomu nic neřekly, neboť se bály. ⁹Když Ježíš ráno prvního dne po sobotě vstal, zjevil se nejprve Marii z Magdaly, z níž kdysi vyhnal sedm démonů. ¹⁰Ona to šla oznámit těm, kteří bývali s ním a nyní truchlili a plakali. ¹¹Ti, když uslyšeli, že žije a že se jí ukázal, nevěřili. ¹²Potom se zjevil v jiné podobě dvěma z nich cestou, když šli na venkov. ¹³Ti to šli oznámit ostatním; ale ani těm nevěřili. ¹⁴Konečně se zjevil samotným jedenácti, když byli u stolu; káral jejich nevěru a tvrdost srdce, poněvadž nevěřili těm, kteří ho viděli vzkříšeného. ¹⁵A řekl jim: „Jděte do celého světa a kažte evangelium všemu stvoření. ¹⁶Kdo uvěří a přijme křest, bude spasen; kdo však neuvěří, bude odsouzen. ¹⁷Ty, kdo uvěří, budou provázet tato znamení: Ve jménu mém budou vyhánět demony a mluvit novými jazyky; ¹⁸budou brát hady do ruky, a vypijí-li něco smrtícího, nic se jim nestane; na choré budou vzkládat ruce a uzdraví je.“ ¹⁹Když jim to Pán řekl, byl vzat vzhůru do nebe a usedl po pravici Boží. ²⁰Oni pak vyšli, všude kázali; a Pán s nimi působil a jejich slovo potvrzoval znameními.“